

Kedves Testvérek!

Beszédemet, gyakran úgy szoktam kezdeni, hogy kiemelek egy sort az evangéliumból, és aztán hozzá igyekszem fűzni az elmélkedésnek a gondolatait. Mintha ebben a történetben másképp lennének a dolgok, mint általában Jézus példabeszédében. Azért, mert ha valamire számítanánk, vagy valamit természetesnek vennénk az Isten országa logikája és belső világa alapján, hát akkor legalábbis az, hogy amikor ott van az a helyzet, hogy már a menyegzőre minden kész van, csak egy kis olaj kellene, és azt mondják azok a balgák: „Adjatok nekünk is! Belerakjuk az olajat, világítunk, jön a lakodalom, a menyegző.” S akkor azt mondják, hogy „Nem adunk. Menjetek, vegyetek magatoknak!”? De még mondhatnánk, hogy ez elmélyíti a történet drámaiságát, de majd a vége jó lesz. Hát, nem mondanám. Ennek a történetnek a vége mondjuk az öt balga szűznek biztos, hogy nem jó. Az, hogy bezárják az ajtót, már ez egy kicsit furcsa. És amikor odajönnek, és kopogtatnak, úgy megint csak várnánk azt, hogy Jézus olyan szépen befejezi. Hogy aztán addig-addig kopogtattak, megesett rajtuk a szíve... Hát, megkülönböztetve is, lakodalom. De az, hogy zárva marad az ajtó, hogy így fejeződik be Jézusnak egy példa beszéde, nem mondom, hogy példa nélküli, de hát, igen csak ritka.

Hát, mit kezdünk ezzel a történettel? Ráadásul – még most ezt csak úgy, olyan végső adalékként mondom – hogyha bármelyikünk azt mondaná „Jó, én értem a történetet: kell az olaj.”, ez egyébként egy jó magyarázat. Hogy valaki eljut oda, hogy a történet azt mondja nekünk, a lámpában legyen olaj is, mert különben nem lesz világosság. Szóval ez nem egy derűs történet. De kétségkívül, az Isten országáról szól. Ezt már csak onnan is tudhatjuk, hogy Jézus azt mondja, hogy ez arról szól. De hogyan szól akkor Isten országáról? Erről szeretnék most beszélni.

Szóval ebben a történetben valahogy semmi sincs úgy, mint ahogy megszoktuk. Valahogy, mint hogyha a hitünkben ez a történet nem a békesség felé indítana minket, hogy azt mondjuk: „Jaj, de jó volt ez a vasárnapi szentmise, és benne ez a gyönyörű példabeszéd! Úgy megerősödtünk, nagyobb lett bennünk a béke.” Nem, ez a példabeszéd épp a másik irányba visz bennünket, ezt nevezhetjük úgy, hogy kihívás. De mi ez az irány?

Itt, amiről a történet szól, az, hogy itt nem Isten hozza a fényt, hanem az ember. Nincs betlehemi csillag, amit aztán majd követünk, és rátalálunk a Megváltóra. Ebben a történetben a fényről az ember gondoskodik. Ez a példabeszéd Isten úgy szól az Isten országáról, amiben a fényről nem Isten gondoskodik, hanem az emberek. Ezeknek az embereknek szükségük van egy gondosságra vagy éberségre. Az ember ébersége nyitottságot jelent jóra, az igazságra, az Istenre.

Ebben a történetben nem Isten cselekszik, főképpen nem tesz csodát, ebben a történetben az ember cselekszik. Megveszi az olajat, időben elkészíti, magával viszi, hogy amikor sötét van, be tudja tenni a lámpába, és ne fogyjon ki a fény, amiről nem Isten gondoskodik, hanem a szüzek. Tehát ebben a történetben nem Isten cselekszik, hanem mi emberek. Az emberi éberség arra figyelmeztet, annyit jelent, hogy tudom, Isten szeme előtt vagyok, és úgy cselekszem, ahogy színe előtt kell.

Ebben a történetben – nehogy valaki félre értse – nem Isten a mindent tudó, mindenható, hanem ebben a történetben az ember az okos. Az ember a maga okosságával rájön, hogy mit érdemes csinálnia, hogy tudja hozni a fényt, amit nem Isten hoz ebben a történetben, hanem mi emberek, szüzek. Ebben a történetben az emberi az okosságra mint értékre hívja fel a figyelmet.

Ebben a történetben nem Isten az, aki a tudásával és a „minden tapasztalatával” segítségére siet az embernek. Valami olyasmit mondván, amit az ember persze nem tudhat mindent, mert az ember kicsi, hanem ebben a történetben az ember a maga tapasztalatát

használja. És úgy tűnik, hogy az itt elég is. Ebben a történetben nem Isten hoz be valami újat, amit mi nem tudhatunk, hanem az ember használja azt a tapasztalatát és bölcsességét, amit tudhat, mert megszerezte. Ebben a történetben nem jelenik meg ott, abban a drámaiságban, ahogy sötét van, és a sötétben az ember vágyakozik az után, hogy világos legyen meglássa Istent. Neki kell a világosságról gondoskodni.

Ebben a történetben ott, a világosság nem arra szolgál, hogy meglássuk Istent. Ebben a történetben a szereplők nagyon sokáig nem látják meg Istent. Hanem mit látnak meg a lámpa fényénél? Az utat. Ebben a történetben nem Istent látjuk sokáig, vagy nem Isten az, akit meglátunk, és akkor megnyugszik a lelkünk, hanem mi gondoskodunk a fényről, és az utat látjuk feléje. Fontos, hogy az ember nyitottsága azt jelenti, hogy az ember minden erejével és nagyon józanul megpróbálja megtenni a jót. Nem a saját kívánságai szerint él, hanem hit útmutatása szerint.

Ebben a történetben nem az a kulcs, hogy az ember bízik Istenben, mondhatjuk így is, hogy az ember hisz Istenben. Ebben a történetben az történik, hogy az ember bízik önmagában. Bíz magában, hogy amit tudnia kell, azt tudja, és azt meg is teszi, és ő hozza a világosságot, de hozza az olaját is, hogy elég legyen. Mindez azért van, hogy amikor a sötétben az ember az úton megy Isten felé, végül tudjon találkozni.

Ebben a történetben nem úgy van, mint a tékozló fiú történetében, amit annyira szeretünk, hogy az Isten elébe fut a tékozló fiúnak. Nem, ebben a történetben az ember megy elébe Istennek, és ő viszi a lámpát, hogy lássa az utat, amelyen végig kell menni.

És végül, ebben a történetben Isten nem úgy tűnik föl, hogy a Mi Atyánk, hanem ebben a történetben úgy tűnik föl, mint jegyes, vagy menyasszony, vagy ifjú feleség, hogy „az én férjem, az én szerelmem, az enyém”. Az én utam, az én lámpám, ezt a világosságot én gyűjtöm meg, hogy megtaláljam az én Istenemet.

Miről szól akkor ez a történet? Arról szól, hogy miközben azt mondjuk: egy a hit, egy a keresztség, egy az Isten. Ez a történet arra hív bennünket, hogy okosan higgyünk. Hogy nem elég csak hinni, hogy okosan higgyünk. És mit jelent ez, hogy okosan hinni? Az a történet, ami itt elhangzik, ahogy fölkever mindent, ahogy egyébként szoktuk a hitünket kifejezni, és ahogyan egyébként Jézus a történeteiben bemutatja Isten országát. És ha azt mondjuk, hogy okosan hinni, ebben az is benne van, és a történetben ott van szó szerint, hogy lehet balgán is hinni. Hogy a balga hit olyan, hogy azt mondjuk, elég lesz bízni, meg majd a remény és a szeretet mindent megold. Hogy létezik olyan, hogy balgán hinni. Létezik olyan, hogy egyoldalúan hinni. Létezik olyan, hogy felületesen hinni, elvakultan hinni, hogy ilyen létezik.

Ez a történet azzal, hogy teljesen máshonnan indul, és teljesen másképp bontja ki Isten országát, mintha azt üzenné, hogy: Rendben van, egy a hit, egy az Isten, egy a keresztség. Rendben van, de ez az egy hit nagyon színes, nagyon sokoldalú, nagyon árnyalt, és nagyon gazdag. Ehhez tartozik a józanságra és éberségre való figyelmeztetés. Ébernek lenni annyit jelent, hogy ott és most megteesszük, ami helyes, mintha Isten szeme rajtunk lenne. És mi rátalálunk nap-nap után a hitünkre, de ez a hit lehet még egyoldalú, egy kissé elvakult, kissé naiv, a történet arra biztat, hogy az Isten országa annál sokkal több.